

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

56. An beneficia simultanea collationis Episcopis, & Capitulo vocanti in mense Apostolico, à Cardinalis simul cum Capitulo prouideri debeant; & quid in beneficiis alias reseruatis? Et notatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

fuis titulis, vide Camillum Billotta tract. de Absol. iur. lib. 2. c. 7. & Merollam 10. 1. disp. 1. cap. 3. difficult. 5. num. 225.

RESOL. LIII.

An Cardinales in Ecclesiis sibi concessis possint conferre beneficia, & exercere iurisdictionem ante captam possessionem, & ostensionem literarum? Ex part. 5. tit. 2. Ref. 47.

§. 1. Videtur negativè respondendum, & ideo Episcopus non potest absque litterarum ostensione possessionem consequi, ut docet Parisius de resignat. lib. 8. q. 5. n. 33. Azorius p. 2. lib. 3. c. 29. q. 9. & alij, nam quamvis iure communi, ubique erit canonica institutio confirmatus, habeat ea quæ sunt iurisdictionis, dignitatis, & de lege Diocæsanæ, cap. transmissam, c. nostri, c. qualiter, de elect. c. inter corporalia, de translat. Episc. & statim ac sunt propoliti in Consistorio Sanctitatis suæ, dicantur electi, nominati, designati, præsentati, instituti, ac confirmati, nihilominus per Extravag. iniuncta, de elect. inter communes, si velint prædicta exercere, debent obtinere prædictas literas, aliàs possessionem Episcopatus consequi non possunt.

2. His tamen non obstantibus dict. Extravag. iniuncta, non habet locum in Cardinalibus Episcopis, qui ante possessionem adeptus, & ostensionem litterarum iurisdictionem exercere possunt, ut observat Laurorius in var. elucubr. tit. 4. c. 25. nu. 10. Gonzales in reg. 8. Cancell. gl. 24. n. 7. Barbosa de potest. Episc. part. 3. allegat. 1. 11 n. 35. Belenchus de charitate subg. 9. 60. n. 16. & alij.

RESOL. LIV.

An Cardinalis ad Episcopatum assumptus, si nondum possessionem fuerit adeptus, possit adhuc beneficia conferre?

Et an Cardinales possint conferre beneficia commendata, siue ad tempus, siue ad vitam dissoluta commenda; & idem dicendum est de vniis, dissolutis vniionibus? Ex part. 5. tit. 2. Ref. 45.

§. 1. Negativè respondet Atchiadiconus in c. eum qui, de prebend. in 6. Dynus ad reg. 1. n. 17. de regulis iuris in 6. Ripa conf. 11. Rebuffus in praxi benefice. tit. de simonia, in resignat. n. 44. & alij Ait enim Dynus canonicam institutionem appellari illam, in qua omnia substantialia concurrunt, videlicet institutio, seu collatio, inuestitura, seu collationis confirmatio, & missio in possessionem. Per institutionem verbalem tribuitur ius proprietatis, per inuestituram declaratur, & confirmatur illius iuris collatio, ut cap. ad hac, §. in quadam, & c. ut nostrum, de offic. Archid. & c. cum ex iniuncto, de heret. & per inductionem in possessionem tribuitur ius possessionis, vel quasi, & ius administrationis, d. cap. ad hac, & cap. ut nostrum, ibi, ponere Abbates, & Abbatissas in Sede, ergo, &c.

2. Verum ego affirmatiuæ opinioni adhæreo, quam docet Germonius de Indulg. §. nec non, n. 8. vbi post multa concludit possessionis apprehensionem esse vtiq; necessariam quoad solemnitatem, ut possit prouisus ostendere se esse in possessione, sicque illatam molestiam repellere, inferendamve præcauere; non sequi tamen quin ante adeptam possessionem possit administrare & exercere ea, quæ sunt iurisdictionis, dummodo tertio non præiudicet. Sed sic est, v

notat Innoc. Hostiensis, Abbas in c. transmissi, de elect. cum Oldrado conf. 191. quod statim ac quis est electus Episcopus, & confirmatus, potest exercere ea, quæ sunt iurisdictionis, vti est beneficiorum collatio etiam extra Diocæsim, etsi nondum in eam se contulerit, sic Ecclesia dicitur vacare vsque ad confirmationem gl. ad Clem. 1. ver. collatio, ut sit pendens. & ibi not. Imola. num. 20. vers. iuxta prædicta. Felin. ad cap. cum Bertoldus, col. 2. num. 3. vers. dixit etiam, de re iudic. Panuin. de offic. & potest. Cap. Sed vde. prælad. 7. num. 16. in fine. Franc. ad c. quamuis. §. 1. num. 1. de elect. lib. 6. Rota decis. 6. vers. hoc etiam, de elect. in nouis. decis. 182. diuers. p. 2. quæ cum luce clariora sint, videtur dicendum non opus esse possessionis apprehensione ut Cardinalis virtute indulti conferat, etiam si eam & naturaliter & corporaliter nondum cœperit, ut ait Innocent. in c. cum super, ibid. n. 17. de conf. posses. & propriis. sequitur Abbas, cui adstantur Gemin. & Paril. ad cap. eum qui, de prebend. lib. 6. & ita hæc sententiam ex neotericis, præter Germonium tenet etiam Massobrius in praxi habendi concurs. prælad. 26. dub. 6. num. 3. quando Episcopus Cardinalis fuerit confirmatus, & quando possessio talis Episcopatus fuerit vacua; nam si fuerit ab aliquo occupata, putat prius possessorem expellendum esse iusta sententia.

3. Notandum etiam hic obiter Cardinales posse conferre beneficia commendata siue ad tempus, siue ad vitam dissoluta commenda, & idem de vniis dissolutis vniionibus. Ita Germonius loco cit. §. qua. extra n. 18. & Massobrius dub. 15.

RESOL. LV.

An Cardinalis Episcopus possit providere beneficia reseruata vacantia tempore sui Antecessoris non Cardinalis?

Et quid de conuerso, vacante beneficio in mense alias reseruato tempore, quo Cardinalis erat Episcopus, quod durante vita Cardinalis non fuit prouisus, an possit dictum beneficium ab Episcopo non Cardinali successore provideri? Ex p. 5. tit. 2. Ref. 27.

§. 1. Respondeo vel habet indultum, vel non habet, si non habet, non potest, quia tale beneficium à puncto vacationis fuit Sedi Apostolicæ reseruatum; sed si Cardinalis habet indultum solitum ad conferenda beneficia, illud beneficium conferre poterit, dummodo indultum extendatur ad beneficia etiam vacantia, aliàs minimè. Ita Garzias de benefice. part. 5. c. 1. n. 635. Massobrius in praxi habendi concurs. prælad. 26. dub. 3. Gonzales in reg. 8. Cancellar. gl. 24. n. 108. & Castrus Palaus tom. 2. tr. 13. disp. 2. punct. 22. §. 4. n. 7. qui tamen n. 8. contra Gonzales putat è conuerso vacante beneficio in mense alias reseruato, tempore quo Cardinalis erat Episcopus, quod durante vita Cardinalis non fuit prouisus, posse dictum beneficium ab Episcopo non Cardinali successore provideri, non obstante reg. 2. Cancell. Sed sententiam Gonzales tenet Massobrius ubi supra dub. 4. unde puto vtramque sententiam probabilem esse.

RESOL. LVI.

An beneficia simultanea collationis Episcopis, & Capitulo vacanti in mense Apostolico, à Cardinali simul cum Capitulo provideri debeant, & quid in beneficiis aliis reseruatis?

L I E t

Et notatur Cardinalem habentem facultatem conferendi beneficia reservata, & in alium substituendi posse substitutum dicta beneficia conferre, sicut potest Cardinalis. Ex part. 5. tract. 2. Ref. 26.

§. 1. **Q**uoad primum, respondeo à Cardinali simul cum Capitulo prouidenda esse. Ita Gonzales ad Reg. 8. Cancell. gloss. 24. a nu. 52. qui n. 61. dubitat an idem dicendum sit in beneficiis simultaneæ collationis aliàs reservatis, ad quorum prouisionem Cardinalis Episcopus indultum à Pontifice obtinet, & affirmatiue respondet, quia indultum non ampliat facultatem conferendi, sed solum remouet obstaculum reservationis, qua remota Cardinalis iure ordinario prouidet; sed in prouisione ordinaria Capitulum concurrat, ut suppono, ergo supposito hoc indulto concurrere debet.

2. Verùm mihi contraria sententia magis placet, quam tuetur Garzias de benef. p. 5. c. 1. n. 628. scilicet solum Cardinalem virtute indulti beneficia aliàs reservata prouidere posse, & non Capitulum, quia virtute indulti non cessat reservatio, esto in ea dispensatur. Reservatio namque horum beneficiorum est lex omnes Cardinales astringens, à cuius legis obligatione Cardinales priuilegiati eximuntur: eximuntur, inquam, vi priuilegij manente reservatione, sicuti cum tempore interdicti conceditur tibi potestas audiendi Sacrum ob priuilegium Bullæ, priuilegium inquam, Bullæ non tollit interdictum, sed illo manente tibi facultatem concedit Sacrum audiendi, ac si interdictum non esset, sic in hoc indulto prouidendi beneficia reservata; perseverante enim reservatione concedit indultum Cardinalibus facultatem prouidendi beneficia ac si reservatio non esset. Ex quo fit Cardinales non iure ordinario, sed virtute indulti, ut à Sede Apostolica delegationem hæc beneficia prouidere, ergo, &c. Et ita hanc sententiam docet etiam Castr. Palauus tom. 2. tr. 13. disp. 2. punct. 22. §. 4. n. 4. Sed circa præsentem quæstionem vide etiam Massobrius in praxi habendi concur. pral. 26. dub. 35.

3. Notandum est etiam hic obiter Cardinalem habentem facultatem conferendi beneficia reservata, & in alium substituendi, posse substitutum dicta beneficia conferre, sicut potest Cardinalis. Ita Rota Romana coram R. P. D. Vbaldo in vna V. l. spon. 20. Junij 1614. apud posthumas Farinacij tom. 1. decis. 595 num. 1.

RESOL. LVII.

An Cardinalis possit in curia conferre sine consensu Parochialem Ecclesiam, qua vacauit in sua Diocesi?
Ex part. 5. tr. 2. Ref. 42.

§. 1. **R**espondeo posse, dummodo ille, cui conferatur, fuerit examinatus ab examinatioibus deputatis à Papa, vel eius Vicario. Dispositionem verò sacri Concilij Trid. c. 18. de reform. sess. 14. ibi. etiam si ipsa Parochialis reservata, &c. etiam vigore Indulti S. R. E. Cardinal. putat habere locum circa Indulta extraordinaria duntaxat, vel nisi Indulta sint extraordinaria, nimirum circa ea beneficia, quorum collationes spectant ad Cardinales ratione alicuius Abbatie, vel dignitatis, quas possident in aliena Diocesi, non autem circa Indulta ordinaria. & ita docet Germonius tract. de Indul. cur. §. quibusuis, n. 9. & post illum Massobrius in praxi habendi concur. requis. 7. dub. 42. qui pro hac firmata sententia adducunt multas rationes.

RESOL. LVIII.

An Vicarius Cardinalis habens facultatem conferendi beneficia possit illa conferre extra Diocesim, quia de Cardinalibus non est difficultas? Ex p. 5. tr. 2. Ref. 43.

§. 1. **D**E Cardinalibus non est difficultas, quia Ordinarius potest extra territorium exercere ea, quæ sunt voluntariæ iurisdictionis, & causæ cognitionem non requiritur, ex l. 2. ff. de officio Procons. & Legat. & ex gl. in cap. nouit, de officio Legat. & latè Iafon in l. extra territorium, ff. de iurid. extra territorium, seu Diocesim posse conferre beneficia. Est igitur quæstio, si Cardinalis Vicario generali suo dederit facultatem conferendi beneficia, an possit idem Vicarius conferre extra Diocesim? & post multa Germonius tract. de Indul. §. tibi, num. 85. in affirmatiuam sententiam transit.

2. Verùm Massobrius in praxi habendi concur. pral. 26. dub. 5. num. 6. distinguendum putat, ait enim, aut Cardinalis qui habet indultum, reperitur in Rom. Cur. aut etiam est absens à Curia, & Diocesi, sed cum licentia Papæ, & sic poterit eius Vicarius etiam extra Diocesim conferre. Aut est absens sine licentia, & tunc nequaquam poterit Vicarius conferre, ex prædictis, quia Cardinalis non potuisset id ei dare, nemo enim dat quod non habet c. cum Daibertum l. b. 7. facit. c. nemo 79. de reg. iur. in 6.

RESOL. LIX.

An Cardinales possint conferre beneficia Episcopatum à se resignatorum, etiam post praeconizationem resignatary, si nondum tamen fuerit adeptus possessionem?
Ex part. 5. tract. 2. Ref. 44.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Germonius de Indul. Cardin. §. nec non quarumvis num. 22. nam qui resignauit Episcopatum in fauorem alicuius, est adhuc eius dominus, ut possit conferre beneficia tum ratione indulti, tum potestate ordinaria, quia adhuc in possessionem est; & quamquam dicatur per resignationem esse priuatum, intelligi tamen debet de possessione iuris, quæ perdit, non tamen possessionem naturali, cui potest incumbere, donec sciat præfatam resignationem habuisse effectum, ut censet Innocent ad c. qui in dubijs, de rer. permitt. & captam esse possessionem. Vnde Gomezius ad reg. de publ. g. 15. scribit eandem regulam non habere locum nisi tribus concurrentibus, videlicet quod resignatio non fuerit publicata, possessio petita, & quod resignans decesserit, in possessione, & Puteus decis. 337. nu. 2. lib. 3. ait, quod tunc resignatarius dicitur etuilerit & naturaliter possidere, quando est apprehensa possessio, & in decis. 158. nu. 3. eodem lib. 3. quod cum sit resignatio in fauorem certæ personæ ante apprehensionem, seu acquisitionem, resignans dicitur etiam possidere, & titulum coloratum habere. Hæc Germonius, cuius sententiam sequitur etiam Massobrius in praxi habendi concur. pral. 25. dub. 6. num. 6.

RESOL. LX.

An Cardinales possint recipere resignationes beneficiorum existentium in suis titulis; Et an hoc extendatur ad Cardinales habentes Archiepiscopatum, Abbatis, vel Prioratus in Commendam, ex dispensatione?

Et